

หัวข้อวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย)	การออกแบบสถาปัตยกรรมภายในที่พักสัมพัส วัฒนธรรมชนบทหมู่บ้านไทลื้อ บ้านดอนมูล จ.น่าน
นักศึกษา	นางสาวพาสณา ธรรมเลิศศักดิ์
รหัสประจำตัว	47061704
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ. พวงเพชร รัตนรามา

บทคัดย่อ

ธุรกิจการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น (Homestay) เป็นแนวทางการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้ใช้วันหยุดพักผ่อนไปกับการเรียนรู้วิถีชีวิต และวัฒนธรรมชนบท และโฮมสเตย์ ก็เป็นกิจกรรมที่เสริมรายได้ เพิ่มเติมจากอาชีพหลักของชุมชน หมู่บ้านไทลื้อบ้านดอนมูลเป็นโฮมสเตย์แห่งหนึ่ง ที่มีศักยภาพด้านวัฒนธรรมอย่างเด่นชัด และเป็นชุมชนที่เก่าแก่ที่สามารถรักษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมได้มากกว่า300 ปี และผ่านมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาโฮมสเตย์ข้อหนึ่งคือ การพัฒนาด้านที่พักอาศัย และสภาพแวดล้อมในชุมชน แต่ลักษณะการขยายตัวของชุมชน สภาพแวดล้อมภายในชุมชนและรูปแบบที่พักอาศัย ที่จัดขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์นั้น อาจทำให้เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและ วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชุมชนนั้นถูกทำลายไป และไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยว

การศึกษานี้ จึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะหมู่บ้านไทลื้อในเรื่อง วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชาวไทลื้อแบบดั้งเดิม ที่สะท้อนออกมาเป็นรูปแบบชุมชนทางกายภาพ การวางผังหมู่บ้าน องค์ประกอบของหมู่บ้าน และสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน รูปแบบของเรือนไทลื้อ โดยเน้น ลักษณะพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านพื้นดินไทลื้อ และองค์ประกอบภายในเรือน ความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอย กับกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามแบบแผนของการดำเนินชีวิต(วิถีชีวิต)แบบไทลื้อ ศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน ลักษณะและขนาดพื้นที่ภายใน เพื่อนำเสนอแนวทางการออกแบบและปรับปรุงที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หมู่บ้านไทลื้อบ้านดอนมูล เพื่อให้นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ได้เข้าใจ และสัมผัสวัฒนธรรมชนบทอย่างแท้จริง

แนวทางการศึกษา คือ ศึกษาลักษณะเด่นทางกายภาพ และทางวัฒนธรรมของไทลื้อ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยนำข้อมูลมาประยุกต์รวมกับ การศึกษาหมู่บ้านไทลื้อทางภาคเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ น่าน และพะเยา โดยการทำผังพฤติกรรมและ

สังเกต เก็บข้อมูลภาคสนามที่หมู่บ้านไทลื้อที่บ้านคอนมูล และศึกษาถึงความต้องการของ
นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ในด้านที่พักอาศัย และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการเก็บข้อมูลจาก
แบบสอบถาม และนำข้อมูลมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อสรุปผล หาแนวทางการออกแบบ
สถาปัตยกรรมภายใน โฮมสเตย์ไทลื้อ บ้านคอนมูลที่สอดคล้องกับ วิถีชีวิตชาวไทลื้อแบบดั้งเดิม
และสามารถรองรับกิจกรรมระหว่างเจ้าของบ้านกับนักท่องเที่ยว

จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะเด่นเรือนพื้นถิ่นไทลื้อแบบดั้งเดิม ได้ถูกประยุกต์และผสมผสาน
เข้ากับวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ทำให้เรือนไทลื้อที่ภาคเหนือของประเทศไทยก็มีการผสมผสาน
แบบไทลื้อเข้ากับเรือนแบบล้านนา และสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ใน
เรื่องของ ความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยกับกิจกรรมที่
เกิดขึ้นสอดคล้องวิถีชีวิตแบบชนบท และสร้างสรรค์กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันระหว่างเจ้าบ้านกับ
นักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้เกิดเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของชาวไทลื้อ

Title	Interior Design For Homestay of Thai-Lue Village Bann Don Mun Nan Province
Student	Miss Passana Thammalersak
Student ID	47061704
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2009
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Puangpech Rattanarama

ABSTRACT

Homestay tourism is a type of tourism that encourages the tourists to spend their holidays through learning the way of life and local culture. It is also an interrelation of local capacities for strength and enhancing of income. Bann Don Mun Thai-Lue Village is a homestay community that has a strong culture potential. This study therefore aims to investigate the Thai-Lue Village on their traditional culture that links into the physical form, planning components and environmental conditions of the village. It also focuses on the houses of Thai-Lue, particularly on functional areas, components of the house, and relationship between the areas and activities. In addition, the study also investigates the demands of homestay tourists in order to finally suggest the appropriate ways to redesign the home-stay for Bann Don Mun Thai -Lue Village that could both corresponding to the local way of life and directly address the tourists' needs.

The researcher first reviewed the origin and emigration of Thai-Lue in order to identify the changes and distinct characters of the ethnic group. The part was conducted through a comparative analysis ,Thai-Lue in northern Thailand (i.e., in Chiang Mai, Nan, and Payao Province). It then studies the Thai Lue's way of life in relation to functional areas using behavior map based on the empirical data collected from Bann Don Mun Thai-Lue Village. Subsequently, the researcher conducted a questionnaire survey by gathering data from homestay tourists, particularly on the aspects of accommodation and tourism activities. All data was then be analyzed and synthesized to come up with the approach of interior design for homestay activities of Bann Don Mun Thai-Lue Village that align with the local culture as well as able to support activities between the home owners and the tourists.

The findings of this study present that the distinct characters of traditional Thai-Lue's houses space is also adapted and integrated into the local culture. Thai -Lue's houses in the northern Thailand have a distinct mixture between Thai- Lue traditional style and LanNa's houses. Activities carrying out by both the hosts and the tourists can be created to enhance the learning in Thai-Lue's way of life.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. พวงเพชร รัตนรามา ที่ให้ความช่วยเหลือในการให้คำชี้แนะช่วยแก้ปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ ดร.นิจสิรี แวฆาญ ที่คอยให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการออกแบบวิธีวิจัย และ รูปแบบในการเขียนวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ อ.ฉัตรชัย อินทรโชติ อ.วิรัตน์ รัตตากร ผศ.น้ำอ้อย สายหู และ ดร.นิจสิรี แวฆาญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะ จนในที่สุดทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณ ผู้ใหญ่สวิง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านคอนมูล จ.น่าน และครอบครัวยัง ค่ายวง สำหรับความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นถิ่น และการประสานงานกับชาวบ้านอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ในการสำรวจภาคสนามในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ปลัด อบต.ศรีภูมิ สำหรับข้อมูลทั่วไปของ บ้านคอนมูล ต.ศรีภูมิ อ.ท่าวังผา จ.น่าน

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณ คุณกิตติศักดิ์ พานเจริญชัยโรจน์ คุณมธุรส ผาดไทสง ผู้ร่วมช่วยเก็บข้อมูลสำรวจ และ ครอบครัวของข้าพเจ้าที่เป็นแรงบันดาลใจให้ทำงานจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

พาสนา ธรรมเลิศศักดิ์